

Dosarul nr. 2ra-1442/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Dimitriu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, D. Dulghieru, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Anghel împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la anularea punctelor din ordinul de aplicare a sancțiunilor disciplinare, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 24 august 2020, Alexandr Anghel, reprezentat de avocatul Svetlana Chirilenco, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova”, (în continuare ÎS „Calea Ferată din Moldova”), solicitând anularea pct. 1 din ordinul nr. 117/H din 29 mai 2020 prin care s-a dispus: „aplicarea față de Alexandr Anghel (mașinist la locomotive cu motor termic din cadrul depoului de locomotive Bender) a sancțiunii disciplinare „muștrare aspră”, anularea pct. 2 din ordinul nr. 117/H din 29 mai 2020 prin care s-a dispus: „pentru repararea prejudiciului material cauzat CFM din vina lui Alexandr Anghel, a reține din salariul ultimului suma de 8610 lei, echivalentă cu prețul a 360 litri ulei M14, calculat pentru ziua de 20 februarie 2020”; anularea pct. 3 din ordinul nr. 117/H din 29 mai 2020 prin care s-a dispus: „Serviciului Gospodărie Locomotive al CFM, în termen de două luni de zile, să evalueze cunoștințele lui Alexandr Anghel privind cunoașterea și aplicarea ordinelor CFM nr.47/H3 din 09 aprilie 2019 și nr. 58/H din 22 februarie 2017, precum și a altor norme ce reglementează activitatea mașinistului la locomotive cu motor termic. Până la evaluare, Alexandr Anghel se suspendă de la conducerea locomotivelor de orice tip.”, încasarea prejudiciului moral în valoare de un salariu lunar și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 6000 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, la 16 iunie 2020 de către angajator i-a fost adus la cunoștință ordinul nr.117/H din 29 mai 2020 „Cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare unor angajați ai ÎS „Calea Ferată din Moldova”, inclusiv lui. Conform pct. 1 din ordinul nr.117/H din 29 mai 2020 s-a dispus: „pentru atitudine iresponsabilă față de îndeplinirea obligațiilor de muncă, manifestată prin

nerespectarea pct.2.1. din Fișa de Post (Cod T/0033), a-i aplica lui Alexandr Anghel (mașinist la locomotive cu motor termic din cadrul Depoului de locomotive Bender) a sancțiunii disciplinare „mustrare aspră”, conform prevederilor art.206 alin.(1) lit.c) din Codul muncii al Republicii Moldova. În pct. 2 al aceluiași ordin, s-a dispus: „pentru repararea prejudiciului material cauzat CFM din vina lui Alexandr Anghel, a reține din salariul ultimului suma de 8610 lei, echivalentă cu prețul a 360 litri ulei M14, calculat pentru ziua de 20 februarie 2020, conform art.148 alin.(2) lit.d) și art.338 alin.(1) lit.b) și f) din Codul muncii al Republicii Moldova. Pct. 3 al ordinului menționat prevede că: „Serviciul Gospodăriei Locomotive a CFM, în termen de 2 (două) luni de zile, să evalueze cunoștințele lui Alexandr Anghel privind cunoașterea și aplicarea ordinelor CFM nr.47/H3 din 09 aprilie 2019 și nr.58/H din 22 februarie 2017, precum și altor norme ce reglementează activitatea mașinistului la locomotive cu motor termic. Până la evaluare, Alexandr Anghel se suspendă de la conducerea locomotivelor de orice tip.”

În temeiul prevederilor art. 211 alin.(2) din Codul muncii, la data de 23 iunie 2020, la sediul Depoului de Locomotive Bender, potrivit ștampilei aplicate, a fost înregistrată o cerere prealabilă, având drept obiect, revocarea ordinului nr. 117/H din 29 mai 2020, pe cale amiabilă, cu indicarea motivelor de fapt și de drept. Concomitent, prin intermediul oficiului poștal către ÎS „Calea Ferată din Moldova”, drept organ central, a fost expediat un exemplar al cererii prealabile.

Prin răspunsul nr.H-4/1574 din 30 iulie 2020 i s-a comunicat că, cererea nu este semnată, fiindu-i acordat termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor. Întru încercarea repetată de tranșare a litigiului pe cale amiabilă, prin intermediul poștei electronice, la pagina oficială cfm@railway.md, indicată în antet, a fost expediată deja cererea semnată și scanată. Rezultatul final de examinare a cererii prealabile privind revocarea ordinului nr.117/H din 29 mai 2020, pe cale amiabilă, nu a fost primit, fiind prezentă doar o tergiversare a examinării cererii de revocare a ordinului nr. 117/H din 29 mai 2020.

Referitor la sancțiunea aplicată conform pct. 1 al ordinului nr. 117/H din 29 mai 2020, reclamantul a declarat că, din contextul acestuia rezultă că, în urma examinării înregistrărilor din foile de parcurs nr. 203010 din 02 martie 2020 și nr. 304093 din 07 aprilie 2020 eliberate pe numele său, s-a prejudiciat CFM cu 360 litri de ulei de motor M-14. Însă conform copiilor certificatelor de concediu medical, eliberate de Centrul de Sănătate Varnița, nr. 0350030 din 18 martie 2020 și nr. 0350139 din 10 aprilie 2020, s-a aflat în concediu medical, staționar, în perioada 18 martie 2020 - 30 aprilie 2020. Foaia de parcurs nr. 304093 din 07 aprilie 2020 este eliberată în perioada când se afla în concediu medical. Referitor la foaia de parcurs nr. 203010 din 02 martie 2020, a indicat că, în contextul prevederilor art.209 alin. (1) din Codul muncii, sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

Cu referire la pct. 2 al ordinul nr. 117/H din 29 mai 2020, reclamantul a menționat că, perioada anchetei de serviciu este 01 martie 2020 – 07 aprilie 2020, însă după cum rezultă din pct. 2 al ordinului contestat, prejudiciul a fost calculat pentru ziua de 20 februarie 2020, perioada care nici nu a fost obiectul anchetei de serviciu.

Conform prevederilor art. 206 alin. (4) din Codului muncii, pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune, iar conform art. 206 alin. (3) din Codul muncii, se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă.

Prin prisma prevederilor art. 338 alin.(1) lit.a), art.339 alin. (1) Codul muncii, reclamantul a evidențiat că, deține funcția de „mașinist de locomotive cu motor termic din cadrul depoului de locomotive Bender” și nu are încheiat cu angajatorul un contract de răspundere materială. Valorile materiale nu i-au fost transmise nici printr-un act oficial, care ar întemeia ordinul contestat

Reclamantul a susținut că, s-a simțit frustrat și a avut un disconfort atât în raport cu colectivul de muncă, cât și în raport cu angajatorul, fiind angajat la întreprinderea dată o perioadă îndelungată. Suma cerută cu titlu de prejudiciu moral, echivalentul cu salariul deținut la întreprindere și care nu depășește salariul lunar, a considerat-o ca fiind suficientă și echitabilă pentru compensarea suferințelor morale suportate.

De asemenea, reclamantul a opinat că, angajatorul urmează a fi obligat la compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 6000 de lei și alte cheltuieli legate de contestarea ordinului. Or, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a refuzat tranșarea litigiului în prealabil, neexaminând în termen cererea prealabilă de revocare a ordinului contestat, fiind expediate două cereri prealabile, care au fost lăsate fără examinare. În opinia sa, suma cerută spre încasare pentru onorariul avocatului, nu este exagerată, având în vedere volumul de lucru.

Prin hotărârea din 09 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Anghel și s-au anulat punctele 1-3 din ordinul nr. 117/H din 29 mai 2020 prin care: „s-a aplicat lui Alexandr Anghel (mașinist la locomotive cu motor termic din cadrul depoului de locomotive Bender) sancțiunea disciplinară „mustrare aspră”, conform prevederilor art. 206 alin.(1) lit.c) din Codul muncii, pentru atitudine iresponsabilă față de îndeplinirea obligațiilor de muncă manifestate prin nerespectarea pct.2.1. din Fișa de post; s-a dispus reținerea din salariul lui Alexandr Anghel suma de 8610 lei, echivalentul a 360 litri ulei M14, calculat pentru ziua de 20 februarie 2020, conform art. 148 alin.(2) lit.d) și art.338 alin.(1) lit.b), f) din Codul muncii, pentru repararea prejudiciului material cauzat CFM din vina lui Alexandr Anghel; s-a dispus Serviciului Gospodărie Locomotive al CFM, în termen de 2 (două) luni de zile, să evalueze cunoștințele lui Alexandr Anghel privind cunoașterea și aplicarea ordinelor CFM nr.47/H3 din 09 aprilie 2019 și nr. 58/H din 22 februarie 2017, precum și a altor norme ce reglementează activitatea mașinistului la locomotive cu motor termic. Până la evaluare, Alexandr Anghel se suspendă de la conducerea locomotivelor de orice tip.”; s-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Alexandr Anghel suma de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică; în rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată; s-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 de lei.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și apelul incident declarat de Alexandr Anghel și s-a menținut hotărârea din 09 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiate concluziile primei instanțe în ceea ce privește faptele imputate reclamantului Anghel Alexandr la data de 02 martie 2020, prin care Serviciul securitate internă al ÎS „Calea Ferată din Moldova” a stabilit că reieșind din datele înregistrare în foaia de parcurs nr. 203010 din 02.03.2020, rezultă că locomotiva în cauză ar fi consumat o cantitate de tocmai 360 litri ulei de motor, la efectuarea unor lucrări în decurs de numai 1 oră (de la ora 03:30 până la 04:25), timp în care a parcurs distanța de 20 km, fapt care nu poate corespunde normelor de consum existente, fapt ce a prejudiciat întreprinderea, dat fiind faptul că, în conținutul ordinului nu se face referire care sunt concret normele de consum existente și care este cantitatea de ulei admisibilă a fi consumată pentru 1 km, constatarea enunțată având caracter abstract.

Astfel, instanța de apel a reținut caracterul neîntemeiat al constatărilor pârâtului ÎS „Calea Ferată din Moldova” că, în rezultatul acțiunilor salariatului Anghel Alexandr, ar fi fost aduse prejudicii întreprinderii, prin consumarea de către locomotivă a unei cantități de 360 litri de ulei de motor.

Instanța de apel totodată a reținut și faptul că, în ceea ce privește faptele imputate lui Anghel Alexandr, ce au avut loc la data de 07 aprilie 2020, au fost prezentate certificatele medicale nr. 0350030 din 18 martie 2020 (f.d.20) și nr. 0350139 din 10 aprilie 2020 (f.d.21), din care rezultă cert și fără echivoc faptul că, la data de 07 aprilie 2020, Anghel Alexandr se afla în concediu medical, respectiv, ultimul era în imposibilitate obiectivă să comită acțiuni de încălcare a obligațiilor de muncă. Faptul că Anghel Alexandr se afla în concediu medical se confirmă și prin fișa de salariu pentru luna aprilie 2020 (f.d.49), de unde rezultă că pentru această lună nu i-a fost achitat salariul lui Anghel Alexandr.

În aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat că, prima instanță justificat și întemeiat a reținut faptul că, în privința salariatului Anghel Alexandr, angajatorul neîntemeiat a aplicat sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare aspră, în condițiile în care s-a stabilit că acesta nu a comis fapte de încălcare a disciplinei de muncă.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate și acțiunile angajatorului de a reține din salariul lui Anghel Alexandr suma de 8610 lei, echivalentul a 360 litri de ulei M 14, precum și evaluarea cunoștințelor lui Anghel Alexandr privind cunoașterea ordinelor CFM și suspendarea de la conducerea locomotivelor de orice tip.

Instanța de apel a accentuat că ÎS „Calea Ferată din Moldova” nu a prezentat careva acte care să confirme faptul că salariatul Anghel Alexandr ar fi primit uleiul M14 în baza unei procuri sau în baza altor documente unice de strictă evidență, iar pentru aplicarea lit. f) alin. (1) al art. 338 din Codul muncii trebuie să existe un act normativ care să prevadă răspunderea materială a salariatului pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligațiilor de muncă, la care în ordinul nr. 117/H din 29 mai 2020 nu se face referire.

Totodată, după cum rezultă din actul nr. 49 din 17 iunie 2015 rezultă cu certitudine faptul că Anghel Alexandr nu a semnat careva acord privind răspunderea materială.

La 03 august 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.42), ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând primirea și admiterea recursului, casarea integrală a

deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Totodată, a menționat că sunt neîntemeiate concluziile primei instanțe și a instanței de apel precum că în conținutul ordinului nu se face concret referire la normele de consum existente și care este cantitatea de ulei admisibilă a fi consumată pentru un km, deoarece această constatare are un caracter abstract. În preambulul ordinului se indică inclusiv ordinul nr.58/H din 22 februarie 2017, iar în anexa 4 a acestui ordin au fost aprobate normele de consum a uleiului de locomotive în exploatare.

În ceea ce privește aprecierea instanței de apel precum că sunt neîntemeiate acțiunile angajatorului de evaluare a cunoștințelor lui Alexandr Anghel privind cunoașterea ordinelor CFM și suspendarea de la conducerea locomotivelor de orice tip, recurentul a opinat că, instanța de fond și instanța de apel nu au indicat care norme de drept au fost încălcate de către angajator atunci când s-a pretins cunoașterea de către angajat a ordinelor interne ale întreprinderii.

Referitor la faptul că intimatul nu a semnat acord privind răspunderea materială, recurentul a accentuat că, intimatul a refuzat să semneze acord privind răspunderea materială, fapt confirmat prin actul nr.49 din 17 iunie 2015. Codul Muncii al RM prevede repararea prejudiciului material cauzat în mărime deplină sau în mărime unui salariu mediu lunar.

La fel, a afirmat că, legiuitorul la art. 337-339 din Codul muncii în coroborare cu art. 336 și art.344 din Codul muncii, a reglementat dreptul angajatorului de a încheia cu angajatul contract de răspundere materială deplină a salariatului ca un mijloc de garantare a încasării prejudiciului material cauzat efectiv ce depășește salariul mediu lunar al salariatului. Conform art. 336 din Codul muncii, salariatul poartă răspundere materială în limitele salariului mediu lunar, cu excepția cazurilor expres și limitative prevăzute de art. 338 din Codul muncii sau de alte texte de lege speciale. De asemenea, a menționat că, prin Hotărârea Guvernului RM nr. 449 din 29 aprilie 2004 a fost aprobat Nomenclator funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise. Răspunderea materială deplină a altor categorii de funcții sau lucrări executate, neincluse în Nomenclator, poate avea loc în baza altor temeuri și nu în baza contractului scris despre răspundere materială deplină. Întrucât funcția de mașinist (mecanic) de locomotivă nu este inclusă în Nomenclatorul menționat, temei de răspundere materială deplină constituie Fișa de post a brigăzii de locomotive T/0033 din 11 martie 1996 („Должностная инструкция локомотивной бригады”), care în pct. 3.1. prevede că brigada de locomotive răspunde pentru normele consumului de combustibil și energie pe tracțiune de tren, prin urmare prejudicial cauzat urmează a fi reparat de reclamant în întregime.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului conform scrisorii de însoțire datate cu 02 septembrie 2021 (Vol.II, f.d.48) și a fost recepționată la 11 septembrie 2021, conform avizului de recepție (Vol.II, f.d.50).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 26 mai 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 03 august 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.42).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei către participanții la proces la 01 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, inclusiv recurentului (Vol.I, f.d.227). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe,

suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” împotriva deciziei din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat